

## **Kārtība Latvijas Bankas elektroniskās klīringa sistēmas dalībai TARGET2-Latvija sistēmā**

1. Kārtībā aprakstīta norēķinu procedūra, saskaņā ar kuru Latvijas Bankas elektroniskā klīringa sistēma (tālāk tekstā – EKS sistēma) darbojas, veicot norēķinus TARGET2 sistēmas komponentsistēmā TARGET2-Latvija (tālāk tekstā – TARGET2-Latvija sistēma).

2. Kārtībā lietoti šādi termini:

2.1. papildsistēmas interfeiss (PSI) – tehniska iekārta, kas papildsistēmai ļauj izmantot īpašus iepriekš noteiktus pakalpojumus, lai iesniegtu un izpildītu papildsistēmas maksājuma norādījumus (*Ancillary System Interface (ASI)*);

2.2. kredīta norādījums – maksājuma norādījums, ko iesniegusi papildsistēma un kas adresēts papildsistēmas centrālajai bankai, lai debetētu vienu no kontiem, kuri papildsistēmai atvērti un/vai kurus tā pārvalda maksājumu modulī, un lai kreditētu norēķinu bankas MM kontu vai subkontu par maksājuma norādījumā minēto summu (*credit instruction*);

2.3. debeta norādījums – maksājuma norādījums, kas adresēts norēķinu centrālajai bankai un ko iesniegusi papildsistēma, lai, pamatojoties uz debeta pilnvaru, debetētu norēķinu bankas MM kontu vai subkontu par maksājuma norādījumā minēto summu un lai kreditētu kādu no papildsistēmas kontiem maksājumu modulī vai citas norēķinu bankas kontu vai subkontu (*debit instruction*);

2.4. maksājuma norādījums – kredīta vai debeta norādījums (*payment instruction*);

2.5. papildsistēmas maksājuma norādījums – kredīta vai debeta norādījums (*AS payment instruction*);

2.6. debeta pilnvarojums – centrālās bankas statisko datu apkopošanas veidlapās noteiktā veidā noformēta papildsistēmai un norēķinu centrālajai bankai adresēta norēķinu bankas atļauja, kas papildsistēmai dod tiesības iesniegt debeta norādījumus un norēķinu centrālajai bankai liek debetēt norēķinu bankas MM kontu vai subkontu saskaņā ar debeta norādījumiem (*debit mandate*);

2.7. īsā pozīcija – maksājuma norādījumu izpildes laikā papildsistēma atdod naudu (*short*);

2.8. garā pozīcija – maksājuma norādījumu izpildes laikā papildsistēma saņem naudu (*long*).

2.9. Citu terminu lietojums atbilst šo terminu lietojumam Latvijas Bankas padomes 2010. gada 4. novembra kārtības Nr. 186/4 "Dalības kārtība sistēmā TARGET2-Latvija" 1. pielikumā "Sistēmas noteikumi dalībai TARGET2-Latvija" (tālāk tekstā – "Sistēmas noteikumi dalībai TARGET2-Latvija").

3. EKS sistēma piedalās TARGET2-Latvija sistēmas norēķinos kā papildsistēma, izmantojot papildsistēmas interfeisu (PSI).

4. Norēķiniem TARGET2-Latvija sistēmā EKS sistēma izmanto Eiropas Centrālās bankas 2007. gada 26. aprīļa Pamatnostādņē "Eiropas automatizētā reālā laika bruto norēķinu sistēma (TARGET2)" minēto 6. norēķinu procedūru interfeisa modelim.

5. Latvijas Banka rīkojas kā norēķinu centrālā banka attiecībā pret tām EKS sistēmas norēķinu bankām, kurām Latvijas Bankā atvērts MM konts.

## 6. EKS sistēmas, centrālo banku un norēķinu banku attiecību pārvaldība

6.1. EKS sistēma uztur savu norēķinu banku sarakstu, kurā norādīti norēķinu banku MM kontu dati. EKS sistēma, izmantojot IKM, var piekļūt tās attiecīgo norēķinu banku sarakstam.

6.2. Ja EKS sistēmā piedalās norēķinu bankas, kurām MM konti atvērti citā norēķinu centrālajā bankā, Latvijas Banka informē attiecīgo norēķinu centrālo banku par pārmaiņām norēķinu banku sarakstā, izmantojot IKM apraides ziņojumu.

6.3. EKS sistēma no tās norēķinu bankām pieprasa un saņem debeta pilnvarojumus un citus nepieciešamos dokumentus latviešu un/vai angļu valodā.

6.4. Ja norēķinu bankai atvērts MM konts Latvijas Bankā, Latvijas Banka pārbauda norēķinu bankas sniegtā debeta pilnvarojuma derīgumu un veic vajadzīgos ierakstus statisko datu (pārvaldības) modulī. Ja norēķinu bankai MM konts atvērts citā norēķinu centrālajā bankā, Latvijas Banka debeta pilnvarojumu (vai tā elektronisku kopiju, ja par to vienojušās Latvijas Banka un norēķinu centrālā banka) nosūta attiecīgajai norēķinu centrālajai bankai debeta pilnvarojuma derīguma pārbaudei. Pēc pārbaudes Latvijas Banka atjauno norēķinu banku sarakstu.

6.5. Šīs kārtības 6.4. apakšpunktā minētā pārbaude neierobežo EKS sistēmas atbildību maksājuma norādījumus attiecināt tikai uz šo noteikumu 6.1. apakšpunktā minētajā norēķinu banku sarakstā iekļautajām bankām.

6.6. Ja Latvijas Banka un norēķinu centrālā banka nav viena iestāde, Latvijas Banka sniedz norēķinu centrālajai bankai informāciju par jebkuriem nozīmīgiem notikumiem norēķinu procesa laikā.

## 7. Maksājuma norādījumu iniciēšana

7.1. Visus maksājuma norādījumus EKS sistēma iesniedz TARGET2-Latvija sistēmai XML ziņojumu veidā.

7.2. Visi maksājuma norādījumi, ko EKS sistēma iesniedz TARGET2-Latvija sistēmai, tiek uzskatīti par ļoti steidzamiem un izpildīti saskaņā ar "Sistēmas noteikumiem dalībai TARGET2-Latvija".

7.3. Maksājuma norādījums ir pieņemts TARGET2-Latvija sistēmā, ja:

7.3.1. maksājuma norādījums atbilst SWIFT noteikumiem;

7.3.2. maksājuma norādījums atbilst "Sistēmas noteikumiem dalībai TARGET2-Latvija";

7.3.3. norēķinu banka iekļauta šīs kārtības 6.1. apakšpunktā minētajā norēķinu banku sarakstā.

7.4. Norēķinu bankas, kuras dalība TARGET2 sistēmā ir bloķēta, maksājuma norādījums ir pieņemts TARGET2-Latvija sistēmā, ja papildus šīs kārtības 7.3. apakšpunkta nosacījumiem saņemta nepārprotama piekrišana no tās norēķinu centrālās bankas.

## 8. Maksājuma norādījuma ievadīšana TARGET2-Latvija sistēmā un tā neatsaucamība

8.1. Maksājuma norādījums TARGET2-Latvija sistēmā uzskatāms par ievadītu brīdī, kad tiek debitēts attiecīgais norēķinu bankas subkonts vai EKS sistēmas tehniskais

konts, un no šā brīža tas ir neatsaucams.

8.2. Šīs kārtības 8.1. apakšpunkta piemērošana neietekmē ievades brīdi EKS sistēmā un tā maksājuma rīkojuma neatsaucamību, kurš EKS sistēmā iesniegts pirms brīža, kad attiecīgais maksājuma norādījums ievadīts TARGET2-Latvija sistēmā.

## 9. Konti norēķinu procedūras atbalstam

9.1. EKS sistēmas norēķinu procedūras atbalstam TARGET2-Latvija sistēmā atvērta tehniskais konts.

9.2. EKS sistēmas norēķinu procesa beigās atlikums tehniskajā kontā ir vienāds ar nulli un dienas beigu atlikums ir vienāds ar nulli. Tehnisko kontu identificē pēc EKS sistēmas BIC.

9.3. Latvijas Banka TARGET2-Latvija sistēmā katrai norēķinu bankai, kurai MM konts atvērta Latvijas Bankā, atver subkontu, ko izmanto nodalītajai likviditātei. To norēķinu banku nodalītajai likviditātei, kuru MM konti atvērti citās norēķinu centrālajās bankās, izmanto attiecīgajā TARGET2 komponentsistēmā atvērto subkontu. Subkontus identificē pēc tā MM konta BIC, ar kuru tie saistīti, kopā ar attiecīgā subkonta konta numuru. Konta numurs sastāv no valsts koda un ne vairāk kā 32 citām zīmēm (atkarībā no attiecīgās nacionālās banku kontu struktūras).

9.4. EKS sistēmas tehnisko kontu npublicē TARGET2 sistēmas direktoriņā. Katras darbadienas beigās EKS sistēma saņem tehniskā konta izrakstus.

## 10. 6. norēķinu procedūra interfeisa modelim

10.1. Pēc maksājumu apstrādes EKS sistēma attiecīgajām norēķinu centrālajām bankām nosūta maksājuma norādījumus debetēt norēķinu banku ar īso pozīciju subkontus un kreditēt EKS sistēmas tehnisko kontu, Latvijas Bankai – maksājuma norādījumus kreditēt norēķinu banku ar garo pozīciju MM kontus un debetēt EKS sistēmas tehnisko kontu.

10.2. Likviditātes pārvedumiem uz subkontiem EKS sistēma nosūta attiecīgajām norēķinu centrālajām bankām kārtējos rīkojumus XML ziņojumu veidā. Šos rīkojumus EKS sistēma var nosūtīt 6. norēķinu procedūras darbības laikā (laiks starp "procedūras sākuma" ziņojumu un "procedūras beigu" ziņojumu), un tie tiek izpildīti, kamēr vēl nav sācies EKS sistēmas maksājuma norādījumu apstrādes cikls (tālāk tekstā – apstrādes cikls). Ja EKS sistēma iesniegusi kārtējo rīkojumu, kam nepietiek līdzekļu MM kontā, šāds rīkojums tiek izpildīts daļēji.

10.3. 6. norēķinu procedūra interfeisa modelim sākas ar "procedūras sākuma" ziņojumu un beidzas ar "procedūras beigu" ziņojumu, kurus nosūta EKS sistēma. Ar procedūras beigu ziņojumu sākas likviditātes automātiska pārvešana atpakaļ no subkonta uz MM kontu.

10.4. 6. norēķinu procedūrā interfeisa modelim nodalītā likviditāte subkontos tiek iesaldēta uz laiku, kamēr noris EKS sistēmas apstrādes cikls (kas sākas ar "cikla sākuma" ziņojumu un beidzas ar "cikla beigu" ziņojumu, kurus nosūta EKS sistēma), un atbrīvota pēc tā beigām.

10.5. Katra EKS sistēmas apstrādes cikla ietvaros maksājuma norādījumus izpilda no nodalītās likviditātes, parasti izmantojot 5. algoritmu ("Sistēmas noteikumu dalībai TARGET2-Latvija" 1.1. pielikums).

10.6. Ja norēķinu bankas to lūgušas, tām par MM kontu un subkontu kreditēšanu vai debetēšanu paziņo, izmantojot SWIFT ziņojumu.

## 11. Komisijas maksa un tās piemērošana

11.1. Latvijas Banka par EKS sistēmas dalību TARGET2-Latvija sistēmā maksā Eiropas Centrālajai bankai komisijas maksu, ko veido trīs sastāvdaļas:

11.1.1. fiksēta mēneša maksa 1 000 *euro* (I fiksētā maksa);

11.1.2. fiksēta mēneša maksa 417–4 167 *euro* (proporcionāli EKS sistēmas naudas norēķinu *euro* darījumu bruto vērtībai; II fiksētā maksa).

| Kategorija | No (milj. <i>euro</i> dienā) | Līdz (milj. <i>euro</i> dienā) | Gada maksa ( <i>euro</i> ) | Mēneša maksa ( <i>euro</i> ) |
|------------|------------------------------|--------------------------------|----------------------------|------------------------------|
| 1          | 2                            | 3                              | 4                          | 5                            |
| 1.         | 0                            | Mazāk par 1 000                | 5 000                      | 417                          |
| 2.         | 1 000                        | Mazāk par 2 500                | 10 000                     | 833                          |
| 3.         | 2 500                        | Mazāk par 5 000                | 20 000                     | 1 667                        |
| 4.         | 5 000                        | Mazāk par 10 000               | 30 000                     | 2 500                        |
| 5.         | 10 000                       | Mazāk par 50 000               | 40 000                     | 3 333                        |
| 6.         | Vairāk par 50 000            | –                              | 50 000                     | 4 167                        |

11.1.3. maksa par darījumu, kas aprēķināta tāpat kā maksa, kura TARGET2-Latvija sistēmas dalībniekiem noteikta "Sistēmas noteikumu dalībai TARGET2-Latvija" 1.6. pielikumā. Latvijas Banka maksā 100 *euro* mēnesī un fiksētu maksu par maksājuma norādījumu 0.80 *euro* ("Sistēmas noteikumu dalībai TARGET2-Latvija" 1.6. pielikuma 1.1.1. apakšpunktā minētā izvēle).

12. EKS sistēmas naudas norēķinu *euro* darījumu bruto vērtību Latvijas Banka aprēķina reizi gadā, pamatojoties uz šādu naudas norēķinu bruto vērtību iepriekšējā gadā, un aprēķināto bruto vērtību piemēro komisijas maksas aprēķināšanai ar katra gada 1. janvāri.

13. Maksu par EKS sistēmas dalību TARGET2-Latvija sistēmā Latvijas Banka apvieno un maksā vienā maksājumā kopā ar maksām, kas saņemtas no citām papildsistēmām, kuras piedalās TARGET2-Latvija sistēmā.

Latvijas Bankas prezidents

I. Rimšēvičs